

zahraničními externisty, pořádání odborných kolokvií, seminářů, cyklů přednášek a na ediční a publikační činnost. V oblasti výuky spolupracuje s univerzitou v Lipsku. Pořádá rovněž pravidelné mezinárodní konference, např. v říjnu 1998 byla v sídle GWZO konána konference německých a českých historiků věnovaná otázkám nových perspektiv české a německé historiografie.

Prostory institutu jsou velmi účelně zařízeny a vybaveny nejmodernější technikou. Značná péče je věnována také postupnému budování knihovny. V současnosti její fond obsahuje více než 36 000 knih a 70 řad titulů domácích i zahraničních odborných periodik. Celý fond je zpřístupněn prostřednictvím elektronického katalogu, používaný systém vyhledávání je velmi jednoduchý a přístupný každému uživateli. Knihy jsou však stavěny podle přírůstkových čísel do několika oborových oddělení, takže orientace ve fondu je zpočátku dost náročná.

Knihovna je velmi dobře vybavena současnou produkcí české historiografie a našimi odbornými časopisy, přes některé obtíže (zejména finanční) se dokonce daří prostřednictvím nákupů v českých antikvariátech doplňovat fondy knihovny i staršími edičními řadami českých historických pramenů, bibliografií a literárních rukovětí.

Jedním z projektů GWZO je rovněž mezinárodní projekt *Metropole a centra (Metropolen und Zentren. Ihre Entwicklung als Faktoren und Orte staatlicher Repräsentation sowie kultureller und gesellschaftlicher Integration in Ostmitteleuropa - 15./16. Jhd.)*, který se zabývá srovnávacími výzkumy dějin městských center střední Evropy, především Krakova, Gdaňsku, Prahy, Budapešti a částečně také Vídně, Vratislavi, Olomouce, Bratislavy a Štýrského Hradce v období raného novověku, s těžištěm v 15. a 16. století. Zaměřuje se především na dějiny kultury, vzdělanosti, na výzkum společenských vazeb a na otázky kulturního, ale i ekonomického transferu mezi jednotlivými městskými středisky v této oblasti. Na projektu spolupracuje vedle dalších vědeckých pracovníků z České republiky i zástupce NK ČR - dr. Alena Richterová. Její dvě studie, první věnovaná tématu *vnímání Prahy jako metropole v českém písemnictví 16. století* a druhá zaměřená na hodnocení literatury *k dějinám festivalů konaných v Praze v 15.-17. století*, budou publikovány ve sborníku „Comparativ. Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas“, vydávaném lipskou univerzitou.

Další informace o činnosti GWZO, jednotlivých projektech i externích spolupracovnících můžete získat na internetové adrese: <http://www.uni-leipzig.de/gwzo/>.

Alena Richterová

■ ■ ■ krátké zprávy ■ ■ ■

■ V říjnu 1996 byla slavnostně zahájena činnost lipského institutu **Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas (GWZO)**, k jehož základním úkolům patří výzkum dějin a kultury zemí střední a východní Evropy z pohledu vzájemného srovnávání. Je pokračovatelem výzkumného střediska obdobného jména, které pracovalo v Berlíně v letech 1992 až 1995 jako součást Společnosti Maxe Plancka. Vedle vlastní činnosti výzkumné, soustředěné do několika obsáhlých projektů, se GWZO zaměřuje na koordinaci spolupráce s německými i

■ V březnu 1999 se v Olympia Hall v Londýně uskutečnil již **6. ročník mezinárodního knižního veletrhu LIBF '99**. Za dobu své existence si vydobyl nezastupitelné místo v knižní kultuře Velké Británie. V popředí zájmu londýnského veletrhu je tradiční kniha. Z hlediska vystavovatelů jde o veletrh spíše národní. Celkem se ho zúčastnilo 1450 vystavovatelů, přičemž zastoupení vystavovatelů ze zahraničí se zdálo být spíše symbolické. Roli v tom hraje jistě i termí-

nová kolize s knižním salonem v Paříži a veletrhem v Lipsku. LIBF je určen malým a středním britským nakladatelům a knihkupcům, pro které je nejdůležitější událostí celého roku. Bylo možné zde vysledovat trend sdružování nakladatelů podobného zaměření do větších celků, které mají daleko větší šanci ovládnout světový knižní trh v určité oblasti lidského vědění. Většina vystavovatelů nabízela veletržní slevy. Ty byly velmi výrazné hlavně u knih vyložených na stáncích (často až dvě třetiny původní ceny). Na objednávky uzavřené během veletrhu měla většina vystavovatelů slevy od 5 do 10 %. Veletrh doprovázela řada seminářů a přednášek vesměs velmi prakticky zaměřených. Na většinu z těchto akcí byl vstup volný. Několik seminářů bylo věnováno otázce autorských práv ve světě globalizace. Během celého veletrhu probíhala setkání s autory včetně oblíbených podpisových akcí. Jednou z nejdůležitějších událostí letošního veletrhu byla konference Evropské federace knihkupců s názvem Prodej knih ve světě elektroniky. Český knižní trh představoval kolektivní stánek zorganizovaný akciovou společností Svět knihy. Byla to velmi malá expozice a její umístění bohužel nebylo příliš šťastné, přesto je dobře, že zde byla naše republika zastoupena.

Z cestovní zprávy J. Kozákové vybrala redakce

■ Ve dnech 20.-23. 5. 1999 proběhl v Praze **5. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy '99**. Hlavním pořadatelem veletrhu je Svaz českých knihkupců a nakladatelů, spoluřadatelem Výstaviště Praha a koná se tradičně pod záštitou ministra kultury ČR a primátora hl. města Prahy. Letošního veletrhu se na ploše 6000 m² zúčastnilo 590 vystavovatelů z 18 zemí (z toho 354 zahraničních ve 40 většinou kolektivních stáncích). Svět knihy je výstavou prodejní a názory na to, zda je tato skutečnost kladem nebo zápor, se různí, v každém případě však prodej zvyšuje návštěvnost a letos opět přišlo zhlédnout veletrh více než 40 000 zájemců o literaturu.

Hlavním tématem veletrhu byla tentokrát encyklopedická díla a ústřední zemí Francie, které bylo věnováno množství doprovodných programů a v jejímž národním stánku se představilo asi 2300 titulů francouzských nakladatelů. Hosty veletrhu byla řada francouzských spisovatelů a i mimo Výstaviště se konaly akce k této příležitosti (divadelní představení, filmy, výstava fotografií).

Jako každoročně se v době konání veletrhu uskutečnilo i mnoho dalších doprovodných akcí - autorská čtení, setkání s významnými osobnostmi knižní kultury, literární pořady, přednášky, firemní prezentace, soutěže, diskuse, autogramiády atd. K obvyklým akcím spojeným se Světem knihy patří výstavy Nejkrásnější knihy roku, Fotografická publikace roku, Slovník roku a další. Oceněny byly nejlepší práce ze sféry fantasy a sci-fi. Obec překladatelů tradičně udělila anticenu Skřípec za nepovedený překlad. Mimo Výstaviště pak proběhl přidružený odborný program: Zasedání evropské federace knihkupců, Zasedání mezinárodní federace knihkupců, Konference obce překladatelů, Inforum Praha 1999, Knihupecké forum.

Jedna z mnoha doprovodných akcí veletrhu Svět knihy byla věnována problematice autorského práva. Přednášku Ochrana autorských práv, která proběhla 20. května v pravém křídle Průmyslového paláce na Výstavišti, pořádala DILIA. Tuto organizaci reprezentoval Šimon Pellar, předseda výkonného výboru občanského sdružení DILIA, který informoval o DILIA jakožto organizaci zabývající se hromadnou správou autorských práv, o jejich úkolech a aktivitách i v mezinárodním kontextu, zmínil nové skutečnosti v návrhu nového autorského zákona a výklad doplnil příklady z praxe. Účast na této akci byla bohužel minimální, možná díky malé publicitě nebo poměrně speciální tematice, kterou ochrana autorských práv je. Možná by bylo vhodné propojení či spojení této přednášky s již zmíněným workshopem probíhajícím v rámci Infora.

-AM-, Mrá

■ **Asociace knihoven ČR** na své 2. řádné valné hromadě konané v březnu 1999 přijala usnesení, v němž mj. uložila předsednictvu:

- nadále se aktivně zúčastňovat práce při formulování kulturní, informační a regionální politiky státu spolu se stávajícími nebo nově vznikajícími profesními organizacemi či iniciativami za předpokladu vzájemného respektování,
- sledovat plán legislativních prací ministerstev, zejména Ministerstva kultury ČR, a aktivně se účastnit na návrzích zákona o veřejných knihovnických a informačních službách, zákona autorského, o sbírkách, o transformaci rozpočtových a příspěvkových organizací, o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, o šíření informací prostřednictvím nových technologií,
- věnovat se otázkám právně-organizační formy institucí: sledovat vývoj návrhů řešení transformace rozpočtových a příspěvkových organizací, aktivně navrhovat nejvhodnější řešení pro knihovny a motivovat členy AK k aktivní účasti na průběhu příprav této transformace,
- věnovat se i nadále otázce zpoplatňování služeb knihoven ve vztahu k pojetí těchto služeb jako veřejného zájmu; prosazovat princip rovného přístupu občanů k informacím, bránit se tlaku k zatížení, a tím diferenciaci uživatelů a komercializaci služeb,
- věnovat se i nadále otázce postavení a odměňování knihovníků: s ohledem na zvyšující se kvalifikační nároky na knihovníky usilovat o zvýšení tarifů, o možnost vyššího zařazování, o změnu katalogu prací nebo o vypracování jeho vlastní představy s ohledem na zvyšující se kvalifikační nároky na knihovníky a knihovnické povolání,
- sledovat legislativní změny, zejména novelu Zákoníku práce, mzdových zákonů a zákona o zaměstnanosti,
- zúčastnit se aktivně práce sekce kultury Unie zaměstnavatelských svazů a jejich orgánů, podporovat ustavení nové Rady pro hospodářskou a sociální dohodu v kultuře a její aktivní působení.